

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

► B

**NEUVOSTON ASETUS (ETY) N:o 684/92,
annettu 16 päivänä maaliskuuta 1992,
yhteisistä säännöistä harjoitettaessa kansainvälistä henkilöliikennettä linjaautoilla**

(EYVL L 74, 20.3.1992, s. 1)

Muutettu:

	virallinen lehti		
	N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u> Neuvoston asetus (EY) N:o 11/98, annettu 11 päivänä joulukuuta 1997	L 4	1	8.1.1998

▼B

**NEUVOSTON ASETUS (ETY) N:o 684/92,
annettu 16 päivänä maaliskuuta 1992,
yhteisistä säännöistä harjoitettaessa kansainvälistä henkilöliikennettä linjaautoilla**

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 75 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽³⁾,

sekä katsoo, että

perustamissopimuksen 75 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan yhteisen liikennepolitiikan toteuttaminen edellyttää muun muassa sellaisten yhteisten sääntöjen antamista, joita sovelletaan kansainväliseen henkilöliikenteeseen maantiellä,

tällaisista yhteisistä säännöistä säädetään neuvoston asetuksissa N:o 117/66/ETY ⁽⁴⁾, (ETY) N:o 516/72 ⁽⁵⁾ ja (ETY) N:o 517/72 ⁽⁶⁾ eikä tämä asetus aseta kyseenalaiseksi näiden asetusten avulla saavutettua vapautumista,

palvelujen tarjoamisen vapaus on yhteisen liikennepolitiikan perusperiaate ja edellyttää, että kaikille jäsenvaltioiden liikenteenharjoittajille taataan pääsy kansainvälisille liikennemarkkinoille ilman kansallisuuteen tai sijoittautumispaikkaan perustuvaa syrjintää,

olisi säädettävä majoituksen sisältävän edestakaisliikenteen säännöllisen erityisliikenteen sekä tietyn satunnaisliikenteen tiettyjen edellytysten joustavasta järjestämisestä markkinoiden vaatimusten tyydyttämiseksi,

vaikka säännöllisen liikenteen ja majoituksen sisältävä edestakaisliikenne olisi säilyttävä luvanvaraisina, tiettyjä sääntöjä on kuitenkin muutettava, erityisesti lupien myöntämismenettelyjen osalta,

perustamissopimuksen kilpailusääntöjen noudattaminen on taattava,

hallinnollisia muodollisuuksia olisi mahdollisuuksien mukaan kevennettävä luopumatta kuitenkaan tarkastuksista ja seuraamuksista, joilla taataan tämän asetuksen oikea soveltaminen;

jäsenvaltioiden tehtävänä on toteuttaa tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet; ja

tämän asetuksen soveltamista on seurattava komission antaman kertomuksen perusteella ja kaikkia tämän alan toimenpiteitä on tarkasteltava ottaen huomioon tämä kertomus,

⁽¹⁾ EYVL N:o C 120, 6.5.1987, s. 9,
EYVL N:o C 301, 26.11.1988, s. 5,
EYVL N:o C 31, 7.2.1989, s. 9

⁽²⁾ EYVL N:o C 94, 11.4.1988, s. 126

⁽³⁾ EYVL N:o C 356, 31.12.1987, s. 62

⁽⁴⁾ EYVL N:o 147, 9.8.1966, s. 2688/66

⁽⁵⁾ EYVL N:o L 67, 20.3.1972, s. 13, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 2778/78 (EYVL N:o L 333, 30.11.1978, s. 4).

⁽⁶⁾ EYVL N:o L 67, 20.3.1972, s. 19, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 1301/78 (EYVL N:o L 158, 16.6.1978, s. 1).

▼B

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I JAKSO

YLEISET SÄÄNNÖKSET*1 artikla***Soveltamisala**

1. Tätä asetusta sovelletaan sellaiseen kansainväliseen henkilöliikenteeseen, joka tapahtuu linja-autoilla yhteisön alueella ja jota harjoittavat toisen lukuun tai omaan lukuun jäsenvaltioon sen lainsäädännön mukaisesti sijoittautuneet liikenteenharjoittajat ja jonka harjoittamiseen käytetään kyseisessä jäsenvaltiossa rekisteröityjä ajoneuvoja, jotka ovat rakenteensa ja varustuksensa puolesta sopivia ja jotka on tarkoitettu kuljettamaan enemmän kuin yhdeksän henkilöä, mukaan lukien kuljettaja, sekä ajoneuvojen liikkumiseen tyhjinä tällaisen liikenteen yhteydessä.

Kuljetuksen keskeytyminen sen vuoksi, että osa matkasta tehdään toisella liikennevälineellä tai että ajoneuvoa vaihdetaan, ei vaikuta tämän asetuksen soveltamiseen.

2. Kun on kyseessä kuljetus, joka alkaa jäsenvaltiosta ja jonka määränpää on kolmas maa ja päinvastoin, tätä asetusta sovelletaan sen jäsenvaltion alueella tapahtuvaan matkan osaan, jossa matkustajia otetaan kyytiin tai jätetään kyydistä, sen jälkeen kun yhteisö ja kyseinen kolmas maa ovat tehneet tarvittavan sopimuksen.

3. Siihen asti kunnes yhteisön ja kyseisten kolmansien maiden välillä on tehty sopimus, tämä asetusta ei vaikuta jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden kahdenvälisissä sopimuksissa esiintyviin 2 kohdassa tarkoitettua liikennettä koskeviin säännöksiin. Jäsenvaltioiden on kuitenkin pyrittävä mukauttamaan nämä sopimukset sen varmistamiseksi, että syrjimättömyysperiaatetta noudatetaan yhteisössä toimivien liikenteenharjoittajien välillä.

*2 artikla***Määritelmät**

Tässä asetuksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

1 Säännöllinen liikenne

1.1 Säännöllinen liikenne on liikennettä, jolla huolehditaan henkilöliikenteestä määrätyn väliajoin määrättyllä reitillä ja jolla matkustajia otetaan kyytiin ja jätetään kyydistä ennalta vahvistetuissa pysähdyspaikoissa. Säännöllinen liikenne on kaikkien käytettävissä ja siihen voi tarvittaessa liittyä pakollinen paikanvaraus.

▼M1

Liikenteen harjoittamisen edellytysten mukauttaminen ei vaikuta liikenteen säännöllisyyteen.

▼B

1.2 Säännölliseksi liikenteeksi katsotaan samoin järjestäjästä riippumatta liikenne, jolla huolehditaan vain tiettyjen matkustajaryhmien kuljetuksesta ilman muita matkustajia, jos tällainen liikenne tapahtuu 1.1. kohdan mukaisissa olosuhteissa. Tällaista liikennettä kutsutaan jäljempänä 'säännölliseksi erityisliikenteeksi'.

Säännölliseen erityisliikenteeseen kuuluu erityisesti:

- a) kuljetukset työntekijöiden kodin ja työpaikan välillä,
- b) koululaisten ja opiskelijoiden kuljetukset kodin ja oppilaitoksen välillä,
- c) sotilaiden ja heidän perheidensä kuljetukset kotivaltion ja kasarmien sijaintipaikan välillä.

▼ M1▼ B

Se seikka, että liikennejärjestelyjä voidaan muunnella käyttäjien vaihtelevien tarpeiden mukaan, ei muuta säännöllisen liikenteen luonnetta.

- 1.3 Väliaikaisen tai rinnakkaisliikenteen järjestämistä, joka palvelee samaa yleisöä kuin säännöllinen liikenne, ► M1 ————— ◀ tiettyjen pysähdyspaikkojen käytön lopettamista ja säännöllistä liikennettä palvelevien lisäpysähdysten käyttöönottoa koskevat samat säännöt kuin säännöllistä liikennettä.

▼ M1▼ B3 **Satunnaisliikenne**▼ M1

- 3.1 Satunnaisliikenne on liikennettä, joka ei vastaa säännöllisen liikenteen määritelmää, säännöllinen erityisliikenne mukaan luetuna, ja jolle on erityisesti ominaista, että siinä on kyse toimeksiantajan tai liikenteenharjoittajan omasta aloitteesta muodostetun ryhmän kuljettamisesta.

Sellaisen väliaikaisen tai rinnakkaisliikenteen järjestämiseen, joka on verrattavissa olemassa olevaan säännölliseen liikenteeseen ja joka palvelee sen kanssa samaa asiakaskuntaa, on haettava lupaa II jaksossa säädettyä menettelyä noudattaen.

▼ B

- 3.3 Edellä 3 kohdassa tarkoitettu liikenne voi olla jossakin määrin toistuvaa olematta sen vuoksi muuta kuin satunnaisliikennettä.
- 3.4 Liikenteenharjoittajaryhmä, joka toimii saman sopimuskumppanin lukuun, voi harjoittaa satunnaisliikennettä, ja matkustajat voivat jatkaa matkaa toisen samaa liikenteenharjoittajaryhmää edustavan liikenteenharjoittajan kyydissä jonkun jäsenvaltion alueella.

Tällaisten liikenteenharjoittajien nimet ja matkan varrella olevat jatkoysteyspaikat on ilmoitettava jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille tällaisten menettelyjen mukaisesti, jotka komissio määrittelee ► M1 16 a artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen ◀.

▼ M14 **Liikenne omaan lukuun**

Liikenne omaan lukuun on liikennettä, jonka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voittoa tai kaupallista hyötyä tavoittelematta järjestää, jos:

- liikenne on vain kyseisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tavanomaisen toiminnan lisäksi tulevaa toimintaa;
- liikenteeseen käytetyt ajoneuvot ovat kyseisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön omaisuutta tai tämä on ostanut ne osamaksulla tai ne on hankittu pitkäaikaisella vuokrasopimuksella ja jos kyseisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön henkilökuntaan kuuluva tai luonnollinen henkilö itse ajaa niitä.

▼B

3 artikla

Palvelujen tarjoamisen vapaus

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettu toisen lukuun liikennettä harjoittava liikenteenharjoittaja saa harjoittaa 2 artiklassa tarkoitettua liikennettä ilman kansallisuuteen tai sijoittautumisvaltion perustuvaa syrjintää, jos:

▼M1

— hänellä on oikeus harjoittaa sijoittautumisvaltiossa linja-autolla säännöllistä liikennettä, säännöllinen erityisliikenne tai satunnaisliikenne mukaan lukien;

▼B

— hän täyttää yhteisön säännösten mukaiset edellytykset kansallisen ja kansainvälisen maanteiden henkilöliikenteen harjoittajan ammattiin pääsystä;

— hän täyttää kuljettajiin ja ajoneuvoihin sovellettavien vaatimusten osalta tieliikenneturvallisuutta koskevat säännökset.

2. Edellä 1 artiklassa tarkoitettu omaan lukuun liikennettä harjoittava liikenteenharjoittaja saa harjoittaa 13 artiklassa tarkoitettua liikennettä ilman kansallisuuteen tai sijoittautumisvaltion perustuvaa syrjintää, jos:

— hänellä on oikeus harjoittaa sijoittautumisvaltiossa liikennettä linja-autoilla kansallisen lainsäädännön markkinoille pääsyä koskevien edellytysten mukaisesti;

— hän täyttää kuljettajiin ja ajoneuvoihin sovellettavien vaatimusten osalta tieliikenneturvallisuutta koskevat säännökset.

▼M1

3 a artikla

Yhteisön liikennelupa

1. Kansainvälistä henkilöliikennettä linja-autoilla harjoitettaessa on 3 artiklan 1 kohdan arviointiperusteet täyttävällä liikenteenharjoittajalla oltava sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antama, tämän asetuksen liitteessä olevan mallin mukainen yhteisön liikennelupa.

2. Sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on annettava liikenneluvan haltijalle yhteisön liikenneluvan alkuperäiskappale, jota liikenteenharjoittaja säilyttää, sekä sellainen määrä oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joka vastaa yhteisön liikenneluvan haltijan kansainväliseen henkilöliikenteeseen käyttämien niiden ajoneuvojen lukumäärää, jotka ovat joko täysin tämän omistuksessa taikka muulla tavoin tämän hallinnassa esimerkiksi osamaksu-, vuokra- tai leasingso- pimuksella.

3. Yhteisön liikennelupa laaditaan liikenteenharjoittajan nimiin. Tämä ei saa siirtää sitä kolmansille osapuolille. Oikeaksi todistettua jäljennöstä yhteisön liikenneluvasta on pidettävä ajoneuvossa ja se on esitettävä tarkastusviranomaisen pyynnöstä.

4. Yhteisön liikennelupa annetaan viideksi vuodeksi kerrallaan, minkä jälkeen se voidaan uudistaa.

5. Yhteisön liikennelupa korvaa sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antaman asiakirjan, joka osoittaa, että liikenteenharjoittaja on hyväksytty kansainvälisen maanteiden henkilöliikenteen markkinoille.

6. Sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava liikennelupahakemuksen jättämisen yhteydessä ja sen jälkeen vähintään joka viides vuosi, täyttääkö liikenteenharjoittaja edelleen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua vaatimukset.

7. Jos 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua vaatimukset eivät täyty, sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on kieltäydyttävä antamasta tai uudistamasta yhteisön liikennelupaa ja perusteltava kieltäytymisensä.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteisön liikenneluvan hakija tai haltija voi valittaa sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten

▼M1

viranomaisten päätöksestä evätä taikka ottaa pois tai peruuttaa kyseinen liikennelupa.

9. Jäsenvaltioiden on vuosittain viimeistään 31 päivänä tammikuuta ilmoitettava komissiolle niiden liikenteenharjoittajien lukumäärä, jotka olivat yhteisön liikenneluvan haltijoita edellisen vuoden 31 päivänä joulukuuta sekä kyseisenä päivänä liikenteessä olleita ajoneuvoja vastaavan oikeiksi todistettujen jäljennösten määrä.

10. Jäsenvaltiot voivat päättää, että yhteisön liikennelupa antaa oikeuden myös kansallisen liikenteen harjoittamiseen.

*4 artikla***Markkinoille pääsy**

1. Edellä 2 artiklan 3.1 kohdassa tarkoitetun satunnaisliikenteen harjoittaminen ei edellytä lupaa.

2. Edellä 2 artiklan 1.2 kohdassa tarkoitetun säännöllisen erityisliikenteen harjoittaminen ei edellytä lupaa, jos sitä koskee järjestäjän ja liikenteenharjoittajan välinen sopimus.

3. Tyhjien ajoneuvojen kuljettaminen 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun liikenteen yhteydessä ei myöskään edellytä lupaa.

4. Edellä 2 artiklan 1.1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu säännöllinen liikenne sekä säännöllinen erityisliikenne, jos sitä ei koske järjestäjän ja liikenteenharjoittajan välinen sopimus, ovat luvanvaraisia 5—10 artiklan mukaisesti.

5. Omaan lukuun harjoitettavan liikenteen järjestämisestä säädetään 13 artiklassa.

▼B

II JAKSO

▼M1**LUVANVARAINEN SÄÄNNÖLLINEN LIIKENNE****▼B***5 artikla***Luvan laatu**

1. Liikenneluvat annetaan liikkeenharjoittajan nimiin: tämä ei saa siirtää niitä kolmansille osapuolille. Luvan saanut liikkeenharjoittaja voi kuitenkin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun viranomaisen suostumuksella hoitaa liikennettä alihankkijana. Tässä tapauksessa luvassa on mainittava viimeksi mainittu nimi ja tämän asema alihankkijana. Alihankkijan on täytettävä 3 artiklan 1 kohdassa vahvistetut ehdot.

►**M1** Jos yritykset toimivat yhdessä harjoittaakseen säännöllistä liikennettä, lupa on annettava kaikkien yritysten nimiin. ◀ Lupa on annettava vastuulliselle yritykselle ja jäljennös siitä muille yrityksille. Luvassa on oltava kaikkien liikenteenharjoittajien nimet.

►**M1** 2. Lupa on voimassa enintään viisi vuotta. ◀ Voimassaoloaikaa voidaan lyhentää joko hakijan pyynnöstä tai sellaisten jäsenvaltioiden viranomaisten keskinäisellä suostumuksella, joiden alueelta matkustajia otetaan kyytiin tai joiden alueelle matkustajia jätetään kyydistä.

3. Luvassa on eriteltävä seuraavat seikat:

- a) liikennemuoto,
- b) matkareitti, erityisesti mainittava lähtö- ja määräpaikka,
- c) voimassaoloaika,

▼M1

d) pysähdykset ja aikataulut.

▼B

4. Luvan on oltava sellaisen mallin mukainen, jonka komissio on vahvistanut ►**M1** 16 a artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen ◀.

▼M1

5. Lupa oikeuttaa sen haltijan tai haltijat hoitamaan säännöllistä liikennettä kaikkien niiden jäsenvaltioiden alueilla, joiden kautta matkareitti kulkee.

6. Säännöllistä liikennettä harjoittava liikenteenharjoittaja voi käyttää lisäajoneuvoja selviytyäkseen väliaikaisista ja poikkeuksellisista tilanteista.

Tällöin liikenteenharjoittajan on varmistettava, että kyseisissä ajoneuvoissa on seuraavat asiakirjat:

- jäljennös säännöllisen liikenteen harjoittamiseen oikeuttavasta luvasta,
- jäljennös säännöllisen liikenteen harjoittajan ja sen yrityksen välisestä sopimuksesta, joka antaa lisäajoneuvot käyttöön, tai vastaava asiakirja,
- oikeaksi todistettu jäljennös säännöllisen liikenteen harjoittajalle myönnetystä yhteisön liikenneluvasta.

▼B*6 artikla***Lupahakemusten esittäminen****▼M1**

1. Säännöllistä liikennettä koskevat lupahakemukset on esitettävä sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jäljempänä 'lupaviranomainen', jonka alueella lähtöpaikka sijaitsee. 'Lähtöpaikalla' tarkoitetaan jompaakumpaa liikenteen päätepaikkaa.

▼B

2. Hakemuksen on oltava sellaisen mallin mukainen, jonka komissio on vahvistanut ►**M1** 16 a artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. ◀

▼M1

3. Luvan hakijan on annettava lupahakemuksensa tueksi kaikki tarpeelliseksi katsomansa tai lupaviranomaisen pyytämät täydentävät tiedot ja erityisesti säännöllinen ajosuunnitelma, jonka avulla voidaan valvoa ajo- ja lepoaikoja koskevan yhteisön lainsäädännön noudattamista, sekä jäljennös 3 a artiklassa tarkoitettua yhteisön liikenneluvasta toisen lukuun harjoitettavaa kansainvälistä maanteiden henkilöliikennettä varten.

*7 artikla***Lupamenettely**

1. Lupa annetaan kaikkien niiden jäsenvaltioiden viranomaisten yhteisellä suostumuksella, joiden alueella matkustajia otetaan kyytiin tai jätetään kyydistä. Lupaviranomaisen on toimitettava yhdessä oman arvionsa kanssa hakemuksen jäljennös ja jäljennökset kaikista muista tarpeellisista asiakirjoista mainituille viranomaisille sekä niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joiden alueet ylitetään ottamatta matkustajia kyytiin tai jättämättä matkustajia kyydistä.

2. Niiden jäsenmaiden toimivaltaisten viranomaisten, joilta on pyydetty suostumusta, on ilmoitettava päätöksensä lupaviranomaisille kahden kuukauden kuluessa. Tämä määräaika lasketaan vastaanottotodistuksesta ilmenevästä lausuntopyynnön vastaanottopäivästä. Jos lupaviranomainen ei ole saanut vastausta tämän määräajan kuluessa, katsotaan viranomaisten, joilta on pyydetty lausuntoa, antaneen suostumuksensa, ja lupaviranomainen antaa luvan.

Niiden jäsenvaltioiden viranomaiset, joiden alue ylitetään ottamatta matkustajia kyytiin tai jättämättä matkustajia kyydistä, voivat ilmoittaa

▼M1

huomionsa lupaviranomaiselle ensimmäisessä alakohdassa mainitun määräajan kuluessa.

3. Jollei 7 ja 8 kohdasta muuta johdu, lupaviranomaisen on tehtävä päätös neljän kuukauden kuluessa siitä, kun liikenteenharjoittaja on jättänyt hakemuksen.

4. Lupa myönnetään, jollei:

- a) hakija ole kykenemätön harjoittamaan hakemuksen mukaista liikennettä niillä välineillä, jotka hänellä on käytössään,
- b) hakija ole aikaisemmin jättänyt noudattamatta kansallisia tai kansainvälisiä tieliikennesäännöksiä ja erityisesti kansainvälisen tieliikenteen lupaehtoja ja -vaatimuksia tai ole vakavasti rikkonut tieturvallisuutta koskevia säännöksiä, erityisesti ajoneuvoja koskevia vaatimuksia ja kuljettajien ajo- ja lepoaikoja,
- c) lupaehtoja ole jätetty noudattamatta, kun kyse on luvan uudistamisen hakemisesta,
- d) voida osoittaa, että kyseinen liikenne vaarantaisi suoraan luvan jo saaneen säännöllisen liikenteen toiminnan, lukuun ottamatta tapauksia, joissa kyseistä säännöllistä liikennettä hoitaa vain yksi liikenteenharjoittaja tai liikenteenharjoittajaryhmä,
- e) osoittaudu, että liikennettä, jota lupa koskee, on tarkoitus harjoittaa vain kannattavimmilla olemassa olevilla yhteyksillä.
- f) jäsenvaltio yksityiskohtaisen selvityksen perusteella katso, että kyseinen liikenne aiheuttaisi vakavaa haittaa sellaisen vertailukelpoisen rautatieliikenteen kannattavuudelle, jota harjoitetaan kyseisillä suorilla reiteillä. Tämän säännöksen nojalla tehtävät päätökset sekä niiden perustelut on annettava tiedoksi kyseisille liikenteenharjoittajille.

Jos kansainvälinen linja-autoilla harjoitettava liikenne aiheuttaa vakavaa haittaa sellaisen vertailukelpoisen rautatieliikenteen kannattavuudelle, jota harjoitetaan kyseisillä suorilla reiteillä, jäsenvaltio voi 1 päivästä tammikuuta 2000 lukien komission suostumuksella jättää väliaikaisesti soveltamatta tai peruuttaa luvan harjoittaa kansainvälistä liikennettä linja-autoilla annettuaan kuusi kuukautta tätä ennen kyseiselle liikenteenharjoittajalle asiaa koskevan ennakoilmoituksen.

Liikenteenharjoittajan tarjoamat muiden maantieliikenteen harjoittajien hintoja alemmat hinnat tai se, että joku muu maantieliikenteen harjoittaja jo harjoittaa liikennettä kyseisellä yhteydellä, ei ole yksin peruste luvan hylkäämiselle.

5. Lupaviranomainen sekä kaikkien niiden jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset, joiden on oltava mukana 1 kohdassa tarkoitettussa sopimusmenettelyssä, voivat hylätä hakemukset ainoastaan tämän asetuksen mukaisilla syillä.

6. Jos 1 kohdassa tarkoitettu menettely sopimukseen pääsemiseksi ei johda tulokseen, asia voidaan saattaa komission käsiteltäväksi viiden kuukauden kuluessa siitä, kun liikenteenharjoittaja on jättänyt hakemuksen.

7. Kuultuaan kyseisiä jäsenvaltioita komissio tekee kymmenen viikon kuluessa päätöksen, joka tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun asiasta on ilmoitettu kyseisille jäsenvaltioille.

8. Komission päätöstä sovelletaan siihen asti, kun kyseisten jäsenvaltioiden kesken päästään sopimukseen.

9. Kun tässä artiklassa säädetty menettely on saatettu päätökseen, lupaviranomaisen on ilmoitettava päätöksestään kaikille 1 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille ja lähetettävä niille tarvittaessa jäljennös luvasta; kauttakulkujäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat ilmoittaa, etteivät ne halua tällaisia tietoja.

▼B

8 artikla

Lupien antaminen ja uudistaminen

1. Kun 7 artiklassa tarkoitetut menettelyt on saatettu päätökseen, lupaviranomaisen on annettava lupa tai hylättävä hakemus muodollisesti.
2. Päätös hakemuksen hylkäämisestä on perusteltava. Jäsenvaltioiden on taattava, että liikenteenharjoittajille annetaan, siinä tapauksessa, että hakemus hylätään, tilaisuus toteuttaa etujaan.
3. Mitä 7 kohdassa säädetään, sovelletaan soveltuvin osin luvan uusimista tai luvanvaraisen liikenteen ehtojen muutoksia koskeviin hakemuksiin.

Jos liikenteen harjoittamisen edellytykset muuttuvat vain vähän, erityisesti jos maksuja ►**M1** vuorovälejä, ◀ ja aikatauluja tarkistetaan, riittää, että lupaviranomainen toimittaa kyseiset tiedot vain muille jäsenvaltioille, joita asia koskee.

Kyseiset jäsenvaltiot voivat myös sopia, että lupaviranomainen päättää yksin kuljetusehtojen muutoksista.

9 artikla

Luvan raukeaminen

1. Säännölliseen liikenteeseen oikeuttava lupa raukeaa sen voimassaoloajan loputtua tai kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun lupaviranomainen on saanut luvanhaltijalta tiedon aikomuksesta lopettaa liikenne, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (ETY) N:o 1191/69⁽¹⁾ soveltamista. Tällainen ilmoitus on perusteltava.
2. Jos tarvetta liikenteeseen ei enää ole, edellä 1 kohdassa tarkoitettu kausi lyhennetään yhteen kuukauteen.
3. Lupaviranomaisen on ilmoitettava luvan päättymisestä muiden asiassa osallisina olevien jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

▼M1▼B

5. Luvanhaltijan on ilmoitettava kyseistä liikennettä käyttäville liikenteen peruuttamisesta kuukautta aikaisemmin käyttämällä sopivaa julkista tiedotuskanavaa.

10 artikla

Liikenteenharjoittajien velvollisuudet

1. Muutoin kuin ylivoimaisen esteen sattuessa, säännöllistä liikennettä harjoittavan liikenteenharjoittajan on luvan raukeamiseen asti toteutettava kaikki toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liikenne, joka täyttää jatkuvuuden, säännöllisyyden ja välityskyvyn normit on toimivaltaisen viranomaisen 5 artiklan 3 kohdassa asetettujen edellytysten mukaista.
2. Liikenteenharjoittajan on esitettävä matkareitti, linja-auton pysähdykset, aikataulut, kuljetusmaksut ja -ehdot, ellei näistä ole säädetty lailla, tavalla, jolla varmistetaan tällaisen tiedon olevan kaikkien käyttäjien saatavilla.
3. Kyseisten jäsenvaltioiden on voitava yhteisellä sopimuksella ja luvanhaltijan suostumuksella muuttaa säännöllisen liikenteen toiminta-

⁽¹⁾ Julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä olennaisesti kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden toimenpiteistä 26 päivänä kesäkuuta 1969 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1191/69, (EYVL N:o L 156, 28.6.1969, s. 1), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 1893/91 (EYVL N:o L 169, 29.6.1991, s. 1).

▼B

losuhteita, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1191/69 soveltamista.

III JAKSO

▼M1**SATUNNAISLIIKENNE JA MUU LIIKENNE, JOKA EI OLE LUVANVARAISTA***11 artikla***Kuljetuskirja**

1. Edellä 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua liikennettä harjoitettaessa vaaditaan kuljetuskirja.
2. Liikenteenharjoittajan, joka harjoittaa satunnaisliikennettä, on täytettävä kuljetuskirja ennen jokaista matkaa.
3. Kuljetuskirjassa on oltava ainakin seuraavat tiedot:
 - a) liikennemuoto,
 - b) pääasiallinen reitti,
 - c) kyseiset liikenteenharjoittajat.
4. Kuljetuskirjavihkoja saa sen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta, johon liikenteenharjoittaja on sijoittautunut, tai kyseisten viranomaisten nimeämältä elimeltä.
5. Komissio antaa kuljetuskirjan mallin sekä yksityiskohtaiset säännöt sen käytöstä 16 a artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

▼B*12 artikla***Paikalliset retket**

► **M1** ————— ◀ K ansainvälisessä satunnaisliikenteessä liikenteenharjoittaja voi harjoittaa satunnaisliikennettä (paikalliset retket) muussa kuin sellaisessa jäsenvaltiossa, johon liikenteenharjoittaja on sijoittautunut.

Tällainen liikenne on tarkoitettu matkustajille, jotka eivät asu maassa ja jotka aikaisemmin jotain ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua kansainvälistä liikennettä harjoittava liikenteenharjoittaja on kuljettanut ja jotka on kuljetettava takaisin saman liikenteenharjoittajan tai liikenteenharjoittajaryhmän samalla ajoneuvolla tai toisella ajoneuvolla.

IV JAKSO

LIIKENNE OMAAN LUKUUN*13 artikla*

1. Edellä 2 artiklan 4 kohdassa määritelty maantiiliikenne omaan lukuun perustuu todistuksiin ja sitä eivät koske mitkään lupajärjestelmät.

▼M1**▼B**

3. Sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, jossa auto on rekisteröity, on annettava edellä 1 kohdassa tarkoitettut todistukset, jotka ovat voimassa koko matkan, mukaan lukien kauttakulku.

Niiden on oltava sellaisen mallin mukaisia, jonka komissio on vahvistanut ► **M1** 16 a artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen ◀.

▼B

V JAKSO

VALVONTA JA SEURAAMUKSET

14 artikla

Matkaliput

1. Säännöllistä erityisliikennettä lukuun ottamatta säännöllisessä liikenteessä ►M1 — on matkustajilla oltava koko matkan ajan joko henkilökohtainen tai ryhmämatkalippu, josta käy ilmi:

- lähtö- ja määräpaikka sekä tarpeen vaatiessa paluumatka;
- lipun voimassaoloaika;

▼M1

- kuljetuksen hinta.

▼B

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu matkalippu on esitettävä toimivaltaisen tarkastusviranomaisen pyynnöstä.

15 artikla

Tie- ja yritystarkastukset

1. Lupa tai valvonta-asiakirja on pidettävä ajoneuvossa ja se on esitettävä toimivaltaisen tarkastusviranomaisen pyynnöstä.

Edellä 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa sopimus tai sen oikeaksi todistettu jäljennös käy valvonta-asiakirjasta.

2. Kansainvälistä linja-autoliikennettä harjoittavien liikenteenharjoittajien on sallittava kaikki tarkastukset ja erityisesti ajo- ja lepoaikoja koskevat tarkastukset, jotka tehdään liikenteen asianmukaisen hoitamisen varmistamiseksi. Tätä asetusta sovellettaessa valvontaviranomaisilla on oikeus:

- a) tarkastaa yrityksen liikennettä koskevat asiakirjat;
- b) ottaa jäljennöksiä tai otteita edellä mainituista asiakirjoista;
- c) tutustua kaikkiin yrityksen tiloihin, alueeseen ja ajoneuvoihin;
- d) vaatia nähdäkseen asiakirjoissa tai tietokannassa olevia tietoja.

▼M1

16 artikla

Seuraamukset ja keskinäinen avunanto

1. Sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, johon liikenteenharjoittaja on sijoittautunut, on peruutettava 3 a artiklassa säädetty yhteisön liikennelupa, jos luvanhaltija:

- ei enää täytä 3 artiklan 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä,
- on antanut virheellisiä tietoja niistä seikoista, jotka olivat tarpeen yhteisön liikenneluvan antamiseksi.

2. Lupaviranomaisen on peruutettava lupa, jos luvanhaltija ei enää täytä niitä edellytyksiä, joiden perusteella tämän asetuksen mukainen lupa on annettu, ja erityisesti, jos tätä pyytää jäsenvaltio, johon liikenteenharjoittaja on sijoittautunut. Viranomaisen on välittömästi ilmoitettava tästä kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

3. Jos on kyse tieliikenne- ja tieturvallisuussäännösten vakavasta rikkomisesta tai toistuvista vähäisistä rikkomuksista, erityisesti ajoneuvoja koskevien vaatimusten, kuljettajien ajo- ja lepoaikojen sekä 2 artiklan 1.3 kohdassa säädetyn väliaikaisen tai rinnakkaisliikenteen luvattoman harjoittamisen osalta, sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, johon rikkomuksen tehnyt liikenteenharjoittaja on sijoittautunut, voivat peruuttaa yhteisön liikenneluvan tai ottaa väliaikaisesti ja/tai osittain pois yhteisön liikenneluvan oikeaksi todistetut jäljennökset.

Kyseiset seuraamukset on määriteltävä suhteessa yhteisön liikenneluvan haltijan rikkomuksen vakavuuteen ja luvan haltijalla kansainvälisessä liikenteessä olevien oikeaksi todistettujen jäljennösten kokonaismäärään.

▼M1

4. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on kiellettävä liikenteenharjoittajaa harjoittamasta alueellaan tämän asetuksen mukaista kansainvälistä henkilöliikennettä, jos liikenteenharjoittaja on useaan otteeseen vakavasti rikkonut tieturvallisuussäännöksiä ja erityisesti niitä säännöksiä, jotka koskevat ajoneuvoja ja kuljettajien ajo- ja lepoaikoja. Ne ilmoittavat asiasta välittömästi kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

5. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä annettava toisilleen kaikki niiden käytettävissä olevat tarpeelliset tiedot:

- tämän asetuksen säännöksiä ja muita kansainvälisen henkilöliikenteen harjoittamista linja-autoilla koskevia yhteisön sääntöjä koskevista toisen jäsenvaltion liikenteenharjoittajan niiden alueella tekemistä rikkomuksista sekä niistä aiheutuneista seuraamuksista,
- omien liikenteenharjoittajiensa toisen jäsenvaltion alueella tekemien rikkomusten seuraamuksista.

16 a artikla

Niissä tapauksissa, joissa on viitattu tässä artiklassa säädettyyn menettelyyn, komissiota avustaa edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltiosta olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden henkilöliikennettä jäsenvaltiossa 11 päivänä joulukuuta 1997 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 12/98⁽¹⁾ perustettu neuvoa-antava komitea, jonka puheenjohtajana on komission edustaja.

Komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa, tarvittaessa äänestettyään, lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan.

Lausunto merkitään pöytäkirjaan; lisäksi jokaisella jäsenvaltiolla on oikeus pyytää, että sen kanta merkitään pöytäkirjaan.

Komission on, niin suurelta osin kuin mahdollista, otettava huomioon komitean lausunto. Sen on ilmoitettava, millä tavoin lausunto on otettu huomioon.

▼B

VI JAKSO

SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET*17 artikla***Siirtymäsäännös**

Tämän asetuksen voimaantulopäivänä olemassa olevat luvat ovat edelleen voimassa, kunnes tällaisten lupien voimassaoloaika päättyy, jos kyseinen liikenne edellyttää lupaa.

*18 artikla***Jäsenvaltioiden väliset sopimukset**

1. Jäsenvaltiot voivat tehdä kahdenvälisiä ja monenvälisiä sopimuksia tämän asetuksen mukaisen liikenteen vapauttamisesta edelleen, erityisesti niiltä osin, kuin ne koskevat lupajärjestelmää ja valvonta-asiakirjojen yksinkertaistamista tai poistamista.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista 1 kohdan mukaan tehdyistä sopimuksista.

⁽¹⁾ EYVL L 4, 8.1.1998 s. 10.

▼B*19 artikla***Täytäntöönpano**

Jäsenvaltioiden on 1 päivään kesäkuuta 1992 mennessä ja kuultuaan komissiota toteutettava tämän asetuksen täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet ja ilmoitettava niistä komissiolle.

▼M1

Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisesti toimenpiteet, jotka koskevat valvontakeinoja sekä seuraamuksia, joita sovelletaan tämän asetuksen säännösten vastaisiin rikkomuksiin, ja niiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet näiden seuraamusten täytäntöönpanon varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, suhteellisia ja vaikuttavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava toteutetuista toimenpiteistä komissiolle viimeistään kahdentoista kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta ja mahdollisimman pian kaikista niitä koskevista myöhemmistä muutoksista. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikkia toimenpiteitä sovelletaan ilman liikenteenharjoittajien kansallisuuteen tai sijoittautumispaikkaan perustuvaa syrjintää.

▼B*20 artikla***Komission kertomus ja ehdotus**

1. Komissio antaa neuvostolle 1 päivään heinäkuuta 1995 mennessä kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta. Se antaa 1 päivään tammikuuta 1996 mennessä neuvostolle menettelyn yksinkertaistamista koskevan ehdotuksen asetukseksi, joka sisältää kertomukseen sisältyvien päätelmien perusteella tehtävän lupien poistamisen.

2. Neuvosto päättää 1 kohdassa tarkoitettusta komission ehdotuksesta määräenemmistöllä 1 päivään tammikuuta 1997 mennessä.

*21 artikla***Kumoaminen**

1. Tällä asetuksella kumotaan asetukset 117/66/ETY, (ETY) N:o 516/72 ja (ETY) N:o 517/72.

2. Viittauksia kumottuihin asetuksiin pidetään viittauksina tähän asetukseen.

*22 artikla***Voimaantulo ja hakemus**

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä kesäkuuta 1992.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

▼ **M1***LIITE***EUROOPAN YHTEISÖ**

(a)

(Sininen kartonki — mitat DIN A4)

(Liikenneluvan ensimmäinen sivu)

(Laadittava liikenneluvan antavan jäsenvaltion virallisella kielellä, sen kaikilla virallisilla kielillä taikka jollakin niistä)

Liikenneluvan antaneen jäsenvaltion kansainvälinen tunnus ⁽¹⁾
--

Toimivaltaisen viranomaisen tai toimielimen nimi
--

LIIKENNELUPA N:o ...**toisen lukuun linja-autoilla harjoitettavaa maanteiden kansainvälistä henkilöliikennettä varten**

Tämän liikenneluvan haltija ⁽²⁾

.....

.....

.....

saa yhteisön alueella harjoittaa kansainvälistä maanteiden henkilöliikennettä toisen lukuun 16 päivänä maaliskuuta 1992 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 684/92, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) 11/98, vahvistettujen edellytysten sekä tässä liikenneluvassa olevien yleisten määräysten mukaisesti.

Huomautuksia:

.....

.....

.....

.....

Tämä liikennelupa on voimassa

Annettu paikka aika

..... ⁽³⁾

⁽¹⁾ (B) Belgia, (DK) Tanska, (D) Saksa, (GR) Kreikka, (E) Espanja, (F) Ranska, (IRL) Irlanti, (I) Italia, (L) Luxemburg, (NL) Alankomaat, (A) Itävalta, (P) Portugali, (FIN) Suomi, (S) Ruotsi, (UK) Yhdistynyt kuningaskunta.

⁽²⁾ Liikenteenharjoittajan nimi tai toiminimi ja täydellinen osoite.

⁽³⁾ Liikenneluvan antaneen toimivaltaisen viranomaisen tai toimielimen allekirjoitus ja leima.

▼ M1

Yleiset määräykset

1. Tämä liikennelupa annetaan yhteisistä säännöistä harjoitettaessa kansainvälistä henkilöliikennettä linja-autolla annetun neuvoston asetuksen (EYT) N:o 684/92 nojalla, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 11/98.
2. Tämän liikenneluvan ovat antaneet sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, johon on sijoittautunut toisen lukuun toimiva liikenteenharjoittaja:
 - jolla on oikeus harjoittaa sijoittautumisjäsenvaltiossa linja-autoilla säännöllistä liikennettä, mukaan lukien säännöllinen erityisliikenne, tai satunnaisliikennettä,
 - joka täyttää yhteisön säännöksissä vahvistetut edellytykset kansallisen ja kansainvälisen maanteiden henkilöliikenteen harjoittajan ammattiin pääsyyllä,
 - joka täyttää tieliikenneturvallisuutta koskevat säännökset kuljettajiin ja ajoneuvoihin sovellettavien vaatimusten osalta.
3. Liikennelupa oikeuttaa kaikilla liikenneyhteyksillä yhteisön alueella tehtävien matkojen osalta harjoittamaan toisen lukuun maanteitse kansainvälistä henkilöliikennettä:
 - jonka lähtö- ja määräpaikka ovat eri jäsenvaltioissa, myös kauttakulkuna yhden tai useamman jäsenvaltion tai kolmannen maan kautta,
 - jonka lähtöpaikka on jossakin jäsenvaltiossa ja määräpaikka kolmannessa maassa tai päinvastoin, myös kauttakulkuna yhden tai useamman jäsenvaltion tai kolmannen maan kautta,
 - kolmansien maiden välillä kauttakulkuna yhden tai useamman jäsenvaltion kautta,

sekä ajoneuvojen kuljettamiseen tyhjiillään näiden kuljetusten yhteydessä asetuksessa (ETY) N:o 684/92 säädetyin edellytyksin.

Liikenteeseen, jossa lähtöpaikka on jossakin jäsenvaltiossa ja määräpaikka kolmannessa maassa tai päinvastoin, sovelletaan asetusta (ETY) N:o 684/92 sen jäsenvaltion alueella tehtävän matkan osalta, jossa matkustajia otetaan kyytiin tai jätetään kyydistä, siitä alkaen, kun tarvittava sopimus on tehty yhteisön ja kyseisen kolmannen maan välillä.
4. Liikennelupa on henkilökohtainen eikä sitä saa siirtää kolmannelle.
5. Liikenneluvan myöntäneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi peruuttaa sen erityisesti, jos:
 - liikenteenharjoittaja ei enää täytä asetuksen (ETY) N:o 684/92 3 artiklan 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä,
 - liikenteenharjoittaja on antanut virheellisiä tietoja niistä seikoista, jotka olivat tarpeen yhteisön liikenneluvan antamiseksi tai uudistamiseksi,
 - liikenteenharjoittaja on rikkonut vakavasti tai useaan otteeseen lievästi tieliikenne- ja tieturvallisuussäännöksiä, erityisesti ajoneuvoja koskevien vaatimusten, kuljettajan ajo- ja lepoaikojen sekä asetuksen (ETY) N:o 684/92 2 artiklan 1.3 kohdassa säädetyin väliaikaisen tai rinnakkaisliikenteen luvattoman harjoittamisen osalta. Sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, johon rikkomuksen tehnyt liikenteenharjoittaja on sijoittautunut, voivat myös peruuttaa yhteisön liikenneluvan tai ottaa väliaikaisesti ja/tai osittain pois yhteisön liikenneluvan oikeaksi todistetut jäljennökset.

Kyseiset seuraamukset on määriteltävä suhteessa yhteisön liikenneluvan haltijan tekemän rikkomuksen vakavuuteen ja luvan haltijalla kansainvälisessä liikenteessä olevien oikeaksi todistettujen jäljennösten kokonaismäärään.
6. Liikenteenharjoittaja säilyttää liikenneluvan alkuperäiskappaletta. Kansainvälistä liikennettä harjoittavassa ajoneuvossa on oltava liikenneluvan oikeaksi todistettu jäljennös.
7. Liikennelupa on esitettävä tarkastusviranomaisen pyynnöstä.
8. Liikenneluvan haltijan on noudatettava kussakin jäsenvaltiossa siellä voimassa olevia, erityisesti kuljetuksia ja liikennettä koskevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.
9. Säännöllinen liikenne on liikennettä, jolla huolehditaan henkilöliikenteestä määrätyn väliajoin määrätyllä reitillä ja jolla matkustajia otetaan kyytiin ja jätetään kyydistä ennalta vahvistetuissa pysähdyspaikoissa. Säännöllinen liikenne on kaikkien käytettävissä, ja siihen voi tarvittaessa liittyä pakollinen paikanvaraus.

Liikenteen harjoittamisen edellytysten mukauttaminen ei vaikuta liikenteen säännöllisyyteen.

Säännöllinen liikenne on luvanvaraista.

▼M1

Säännöllinen erityisliikenne on säännöllistä liikennettä, jolla huolehditaan tiettyjen matkustajaryhmien kuljetuksesta ilman muita matkustajia määrätyn väliajoin määrätyllä reitillä ja jolla matkustajia otetaan kyytiin ja jätetään kyydistä ennalta vahvistetuissa pysähdyspaikoissa.

Säännölliseen erityisliikenteeseen kuuluu erityisesti:

- a) työntekijöiden kuljettaminen kodin ja työpaikan välillä,
- b) koululaisten ja opiskelijoiden kuljettaminen kodin ja oppilaitoksen välillä,
- c) sotilaiden ja heidän perheidensä kuljettaminen kotipaikan ja kasarmin sijaintipaikan välillä.

Se seikka, että liikennejärjestelyjä voidaan muunnella käyttäjien vaihtelevien tarpeiden mukaan, ei muuta säännöllisen erityisliikenteen luonnetta.

Säännöllisen erityisliikenteen harjoittaminen ei edellytä lupaa, jos järjestäjän ja liikenteenharjoittajan tekemä sopimus koskee sitä.

Sellaisen väliaikaisen tai rinnakkaisliikenteen järjestäminen, joka palvelee samaa asiakaskuntaa kuin olemassa oleva säännöllinen erityisliikenne, on luvanvaraista.

Satunnaisliikenne on liikennettä, joka ei vastaa säännöllisen liikenteen määritelmää, säännöllinen erityisliikenne mukaan lukien, ja jolle on erityisesti ominaista, että siinä on kyse toimeksiantajan tai liikenteenharjoittajan omasta aloitteesta muodostetun ryhmän kuljettamisesta. Sellaisen väliaikaisen tai rinnakkaisliikenteen järjestäminen, joka on verrattavissa olemassa olevaan säännölliseen liikenteeseen ja joka palvelee sen kanssa samaa asiakaskuntaa, on haettava lupa asetuksen (ETY) N:o 684/92 II jaksossa säädettyä menettelyä noudattaen. Tällaisen liikenteen harjoittaminen voi olla jossain määrin toistuvaa olematta sen vuoksi muuta kuin satunnaisliikennettä.

Satunnaisliikenteen harjoittaminen ei edellytä lupaa.